СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 190. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 17-го СЕРПНЯ 1948. — No. 190. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 17, 1948. VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. — Тел. „Свободи": BErgen {4-0807 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ПРЕЗИДЕНТ ЗАПОВІДАЄ СКАРБОВИЙ ДЕФІЦИТ У ВИСОТІ ПІВТОРА БІЛЬЙОНА

Вашингтон, 15 серпня. — Президент Труман заповів, що біжучий скарбовий рік покінчиться дефіцитом у висоті $1,545,000,000, а це перешкодить урядові у змаганні при сплаті краєвого довгу, який дійшов до висоти $252,000,000,000. Цю справу підніс президент при нагоді піврічної перевірки державних фінансів і пригадав, що він противиться зниженні податків в буджені на біжучий скарбовий рік, який починається в липні, а кінчиться 30 червня 1949 р. Президент осудив конгрес за його знижку податків на біжучий рік, коли то непевне положення в світі вимагає фінансової готовости збоку Злучених Держав.

Сенатор, Стайлс Бриджес і Юджін Д. Миликен, члени комісії приділів, вийшли з твердженням, що закид Трумана не є оправданий тому, що він нарочно переставляє цифри в буджеті, щоб викликати враження дефіциту. Вони кажуть, що з кінцем фіскального року буде ще надвишка.

КОСЕНКІНА ПОЧУВАЄТЬСЯ ЛІПШЕ; МАЄ ЗАБЕЗПЕЧЕНИЙ ПОБУТ В АМЕРИЦІ

Розвиток подій у справі Оксани Степанівни Косенкіни, учительки в советській школі, яка минулого четверга вискочила з будинку советського консуляту в Ню Йорку в самогубнім намірі, представляється так: :

Показується, що урядовці консуляту не хотіли закликати шпитального амбулянсу для ратування її життя і лише підступ поліції, яка на час прибула до конуляту, увінчався належним успіхом. Під час переслухання в шпиталі при допомозі детектива Вилйема Дичко, який знає російську мову, хоч його батьки українці, вона заявила, що в консуляті її тримали як в тюрмі й тому вона рішилася на смертельний крок. Попередньої суботи приїздив до консуляту сов. амбасадор Александер С. Панюшкін з Вашингтону і давав їй до підпису заяву, наче б вона була цілком свобідна, одначе вона відмовлялася підписати, хоч амбасадор обіцював їй, що все забудеться і їй не станеться нічого злого.

В суботу 14 серпня приїхав до шпиталю Рузвелта, в якім перебуває Косенкіна, слідчий урядовець комісії неамериканських діянь палати репрезентантів і доручив їй візвання скласти свідоцтво перед комісією. Він впевнив Косенкіну, що як вона прийме візвання, вона тим самим підпаде під правну охорону Злучених Держав. Косенкіна прийняла візвання й жде на своє видужання. На це треба найменше 3 місяці часу.

Департамент стейту відкинув домагання Совєтів видати советських учителів.

У суботу 14 серпня амбасадор Панюшкін відбув півторагодинну розмову в департаменті стейту у Вашинґтоні. Він вніс протест іменем советського уряду проти перетримування советських учителів Коненкіни й Самаріна в Америці і домагався видати їх в руки советської влади. Підсекретар стейту Роберт А. Ловет заявив, що згадані советські громадяни перебувають на свободі, мають охорону американського права й американський уряд не може віддати їх в руки Совєтів проти їх волі. Одначе Америка допоможе їм до виїзду за кордон, коли вони того забажають, запевнив Ловет.

Пригадують, що Ломакін помагав ловити советського моряка.

Сан Франсиско, Каліфорнія. — Яков Ломакін, теперішній советський консуль в Ню Йорку, був помічником при ловленні советського моряка, який утік з корабля в 1943 р., коли Ломакін був консулем у Сан Франсиско. Моряк Алексaндер Іґозор утік був з советського корабля, потім дістався на шведський корабель, а коли другим наворотом приїхав до пристані, тоді советська тайна поліція його вислідила і Ломакін помагав всадити його на советський корабель. Таке звідомляє один урядовець Федерального Бюра Інвестиґацій, який брав участь в розслідженні цеї справи. Про Іґозора загинув опісля слід, каже урядовець, Нат Дж. Л. Пайпер. .

УРЯД ВИЯСНЮЄ СВІЙ СПРОТИВ ПРОТИ ПРОВІРКИ ШПИГУНСЬКИХ СПРАВ КОНГРЕСОВОЮ КОМІСІЄЮ.

Вашингтон. — Генеральний прокуратор Там С. Кларк скритикував теперішнє переслухування свідків перед комісією неамериканських діянь палати репрезентантів, закидаючи їй що вона шкодить справжнім дослідам департаменту справедливости в справі шпигунських та інших затій американських комуністів. Департамент справедливости хоче найти докази для поставлення винуватих перед суд, а конгресова комісія своїм оприлюднюванням остерігає їх перед наслідками і дає їм нагоду ховатися. З цієї причини теж департамент справедливости не хоче видати на бажання комісії документів в справі льояльности урядовців.

ЖИДАМ НАКИДАЮТЬ НАЦІОНАЛЬНІСТЬ В АМЕРИЦІ

Ню Йорк. — Жиди в Злучених Державах творять досі релігійну групу, а коли буде створена жидівська держава Ізраїля в Палестині, тоді вони стануть американцями жидівського походження чи жидівської національности — таку думку висловлює Елмер Берґер, екзекутивний директор Американської Ради Жидівства. Він пише в журналі Ради, що багато жидів не бажає собі приналежности до жидівської національности, коли вони перебувають поза Палестиною. Жидівську національність накидають їм сіоністи і тим шкодять їхнім дотеперішнім почуванням, що вони лише релігійна група.

Москва уплянувала сільце на американського аташе

Вашингтон, 15 серпня. — Советське радіо й комуністична газета „Правда" розголосили в неділю, що ще в травні 1928 р. відїхав домів американський морський аташе при амбасаді, лютенант Робер Дрегер, ніби тому, що советський уряд приловив його в хвилині, коли він діставав військові інформації від советського урядовця, знаного тільки під іменем „Е". Департамент стейту негайно після появи цеї новинки скликав кореспондентів на конференцію, під час якої пресовий референт Майкел Мек Дермот спростував цю вістку, вияснюючи її в такий спосіб:

Ще 23 квітня 1948 р. морський лютенант, Роберт Дрегер, зголосив намір відїхати домів після того, як йому скінчилася дворічна служба закордоном. В часі тої служби він перебував в Одесі, щоб доглянути висилки американських матеріялів домів. В тому часі він часто зустрічав в Одесі митного урядовця, щоб полагодити з ним звичайні урядові формальності. Коли після покінчення праці лютенант Дрегер приїхав до амбасади в Москві і поробив приготування до виїзду, заступник міністра закордонних справ Вишинський повідомив американського амбасадора, що Дрегер був приловлений на прийманні інформацій від советського урядовця „Е", й тому він повинен бути висланий негайно з Совєтів. Амбасадор провірив тоді справу і переконався, що советський уряд зкористав з нагоди наміру Дрегера виїхати домів і підготовив собі зачіпку. Згаданий урядовець „'Е', мав бути тим самим урядовцем, з яким Дрегер в Одесі переводив урядові формальності. Він приїхав в Москву негайно після того, як туди прибув Дрегер і запросив Дрегера телефонічно на розмову в одне місце. Коли Дрегер туди прибув, „Е" передав йому якісь папери, а в цій хвилині прискочили агенти МВД (давніше НКВД) і „приловили" обох на „гарячім учинку". Амбасадор зрозумів, що це було ніщо інше, як штучне наставлювання сільця на Дрегера і дивувався, пощо Совєти це роблять. Про це він повідомив департамент стейту. Тепер советський уряд пускає в світ вісті про „шпигунство" Дрегера на те, щоб заглушити правдиві вісті про слідство над комуністичними шпигами в Америці і вісті про схоплення сов. консулятом учительки Косенкіни і її скок з вікна советського консуляту в Ню Йорку.

КОМІСІЯ ДЛЯ ПЕРЕВОЗУ ІМІГРАНТІВ З СКИТАЛЬЩИНИ

Вашингтон. — Президент Труман назначив трьох членів комісії, яка має наладнати перевіз іміґрантів з скильщини в Америку. В склад комісії ввійшли: Уго Карусі, Едвард О'коннор і Ґері Н. Розенфілд. Це ті самі особи, що їх президент назначив був заки ще конгрес розїхався домів. Одначе тому, що сенат непотвердив їх назначення, президент, на підставі закона, назначив їх „тимчасово" й вони будуть урядувати до найближчого засідання конгресу.

З кол інтересованих долею скитальників заповідають боротьбу за злібералізування постанов нового іміграційного закону в тому напрямі, щоб можна було перевезти в Америку не лише найспосібніших до праці молодих людей, але й таких, які потребують допомоги. Теперішній закон, як вони кажуть, є просто „нелюдський".

ТАСС КАЖЕ НЕ ВІРИТИ КОСЕНКІНІ.

Лондон, 16. серпня. — Советське пресове агенство ТАСС повідомило сьогодні вранці, що „всі зізнання Оксани Косенкіни, які б вони не були, не мають тепер вартости, тому, що їх вона складає за посередництвом американської поліції та агентів американської розвідки".

ДО НІМЕЧЧИНИ ПРИБУВ АМЕРИКАНСЬКИЙ ПОВІТРЯНИЙ ВЕЛИТ.

Франкфурт, 16. серпня. — На місцеву американську повітряну базу прибув перший американський повітряний велит, С-74, що прилетів безпосердньо з Вестовер Філд, Мас. Цей найбільший в світі повітряний транспортовець може перевезти нараз 22 і пів тони і правдоподібно мав би бути використаний в боротьбі зі советською бльокадою Берліна. Сам літак і його призначення в Німеччині огорнені повною таємницею.

ВСТАНОВЛЕНО КОРЕЙСЬКУ РЕСПУБЛІКУ

Сеул, Корея, 15. серпня. — Сьогодні, в третю річницю визволення Кореї з-під японської окупації, тут при американській допомозі знову здійснено засаду самовизначення народів і дві треті частини з 29,000,000 корейців проголосили свою державу. Одна третя частина находиться ще під советською окупацією. Перший призидент Корейської республіки, д-р Сингман Рі, проголосив теперішній уряд Таї Ган Мін Коо суверенною владою країни. В урочистостях взяли участь всі члени уряду, а між закордонними представниками і гостями був теж американський головнокомандуючий в Японії, ген. Доглес МекАртур. Він теж забрав слово, заповідаючи швидке об'єднання цілої Кореї та остерігаючи весь демократичний світ перед його новою страшною загрозою. Ген. МекАртур не назвав комунізму по імені, але це було самособою зрозуміле.

ТІТО ЧИСТИТЬ.

Београд, 16. серпня. — Цілий ряд подій та повідомлень в югославській пресі переконують, що Тіто почав масову і безпощадну чистку проти тих, що його хотіли б „вичистити", іменно тих своїх комуністів, що солідаризуються з виступом проти нього Москви і Комінформу. Кожного, чия льояльність до Тіта є сумнівна, або чиї симпатії до Комінформу є помітні, Тіто не тільки викидає з партії, та усуває їх з відповідальних постів, але й унешкідливлює їх особисто. Чистка набрала масових розмірів і охопила теж членів уряду та дипломатичних представників.

Олімпійські Ігрища закінчилися великою перемогою американців

Лондон, 16 серпня. Минулої суботи перед вечором на великому стадіоні Вемблі в Лондоні спущено олімпійський прапор і згашено олімпійський огонь, закінчуючи олімпійські змагання. Чотирнадцята Олімпіяда закінчилася великою перемогою американських змагунів, що разом здобули 38 перших місць. Другими з черги переможцями були шведські змагуни, що здобули 17 перших місць, а третіми були змагуни Мадярщини з 10 перемогами. Загальний підрахунок перемог на цій Олімпіяді виглядав так: Америка — 38, Швеція 17, Мадярщина 10, Франція 9, Італія 8, Туреччина 6, Чехословаччина 6, Голандія 5, Швайцарія 5, Фінляндія 4, Данія 4, Британія 3, Аргентина 3, Південна Африка, Мексико, Австралія, Бельгія і Єгипет по 2, а Перу, Джамейка, Австрія, Норвегія та Індія по 1. Для порівнання треба згадати, що на попередній Олімпіяді, що відбулася в Берліні в 1936 році, Америка була на другому місці з 24 перемогами. Перше місце тоді здобули німці 33-ма перемогами. У врочистому закінченні Олімпіяди в Лондоні минулої суботи взяло участь, крім змагунів, біля 80,000 глядачів. На закінчення Олімпіяди мішаний хор відспівав олімпійський гимн. В коментарах підкреслюється, що ця Олімпіяда була найбільш успішна.

ОЛІМПІЙСЬКІ ЗМАГУНИ З-ПОЗА ЗАЛІЗНОЇ ЗАСЛОНИ „ВИБИРАЮТЬ СВОБОДУ"

Лондон, 16 серпня. (АП) — Олімпійські змагуни з цілого ряду східно-европейських країн „вибрали свободу" і тепер відмовляються вертатися з Англії назад до своїх окупованих большевиками країн. Вже раніше вони поробили відповідні заходи з метою забезпечити собі в Британії право азилю. Від повороту за залізну заслону відмовився цілий ряд чеських, мадярських, польських, югославських та інших східно-европейських змагунів. Деякі з них роблять заходи на виїзд до Америки і Канади.

ВТІК ЩЕ ОДИН ЧЕСЬКИЙ ГЕНЕРАЛ.

Реґенсбурґ, Німеччина, 16. серпня. (ЮП). — До місцевого табору чеських скитальників прибув вчора чеський генерал Ценек Кудлачек, якому пощастило втекти з опанованої большевиками його країни. Ген. Кудлачек був шефом постачання в ген. штабі чехословацької армії вже після другої світової війни.

ВОЄННА ПІДГОТОВКА МОСКВИ

СОВЄТСЬКА ПРЕСА ПРО „БОЄВУ ГОТОВІСТЬ СОВЄТСЬКОЇ ФЛЬОТИ"; ЗАХІДНІ ДИПЛОМАТИ ВІДБУЛИ НАРАДИ І ДОЖИДАЮТЬ ЧЕРГОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З МОЛОТОВИМ.

Москва, 16 серпня (ЮП). — Советська преса, крім всіляких інших безпосередніх напастей на Америку, заговорила вчора широко про „боєну готовість" советської фльоти. Всі советські газети надрукували на цю тему статті, написані головно адміралами та іншими високими офіцерами советської фльоти, відзначаючи її день. Адмірал Іван Юмашев пише в „Правді" про швидкий випуск нових воєнних кораблів советськими кораблебудівельними варстатами, а адмірал Левченко в „Красній Звезді" твердить, що в 1950 році Совєти побудують два рази більше воєнних кораблів ніж їх побудували безпосередньо перед війною в 1940 році. Рухи американських воєнних кораблів на світових водах „Правда" в редакційній статті називає „безсоромною інтервенцією у внутрішні справи інших країн„ та заявляє, що советська фльота не думає робити таких самих демонстрацій, як американський „керівник імперіялістичного табору". Адмірал Павло Абанкін в „Ізвестіях" і від себе додає про „постійну готовість" советської фльоти. В міжчасі західні дипломати відбули тут в приміщенні американської амбасади свою конференцію, узгіднюючи дальшу дипломатичну акцію в справі советсько-західної кризи. Вони дожидають чергової конференції з Молотовим, яка, можливо, відбудеться вже сьогодні. Усі дипломатичні наради і заходи в цій справі держиться в строгій таємниці.

ІНТЕНЗИВНА ОБОРОННА ПІДГОТОВКА ШВЕЦІЇ.

Сдокгольм, 16 серпня. — У зв'язку з теперішнім політичним напруженням, Швеція почала інтензивну підготовку своїх кордонів на випадок вибуху війни. Ці оборонні заходи держиться в таємниці, але відомо, що вони базуються на досвіді другої світової війни. Насамперед позакладано мінами всі важливі морські і суходільні бази, скріплено прикордонну сторожу, а всі старшини резерви переходять чотиротижневий перевишкіл, для познайомлення з новими оборонними потребами та методами і зброєю. Оборонна підготовка ведеться на всіх фронтах та в усіх військових частинах, в армії, авіяції і фльоті. Рівночасно Швеція робить інтензивні заходи, щоби відповідно забезпечитися теж від внутрішнього ворога, большевицької п'ятої колони.

ЗАХІДНІ СОЮЗНИКИ ПРОТИ СЕПАРАТНОГО ДОГОВОРУ З НІМЕЧЧИНОЮ.

Франкфурт над Майном, Німеччина, 16 серпня. З авторітетних джерел західних союзників тут повідомлено, що вони не думають заключувати з Німеччиною сепаратного договору, продовжуючи інтензивну підготовку до створення західно-німецької держави. З цих джерел заявляють, що мировий договір вони підпишуть тільки з цілою Німеччиною, отже з німецьким урядом, в якому будуть теж представники зі советської зони. В повідомленні не сказано, чи ці представники мусять бути за советською згодою.

ЦАЛЬДАРІС ЗАПОВІДАЄ ПЕРЕМОГУ „ЗА КІЛЬКА ДНІВ".

Атени, Греція, 16 липня. — Командування грецької армії повідомило про цілий ряд дальших успіхів на фронті в горах Граммос, де вже більшість терену очищено від большевицьких партизанів, рештки яких в безладі пробують перебитися до Альбанії. Заступник премієра і міністер закордонних справ Цальдаріс в газетній статті заповів кінцеву перемогу на цьому фронті „продовж кількох найблищих днів".

БРИТАНЦІ ОБВИНУВАЧУЮТЬ СОВЄТІВ ЗА КРІЗУ

Лондон, 16 липня. — В Британії переведено публичну анкету на тему відповідальности за теперішню політичну крізу між Совєтами і західними союзниками. Дві треті частини британців вважають, що крізу спричинили Совєти. Сім процент добачують вину Америки, а тільки два процент думають, що Британія могла б до крізи не допустити. 43% добачують можливість війни, а 10% вважають, що вона є неминуча.

АМЕРИКАНЦІ ПОПРАВЛЯЮТЬ ТУРЕЦЬКІ АЕРОДРОМИ.

Лондон, 16 серпня. — Британське пресове агенство Ройтер повідомило на підставі тверджень турецької радіовисильні, що американські інженери і спеціялісти розбудовують та поправляють три великі турецькі аеродроми в Істамбулі, Анкарі й Адені. Перебудову довершать американські компанії на підставі окремого договору з турецьким урядом.

ВАЖЛИВА СВІТОВА-ТОРГОВЕЛЬНА КОНФЕРЕНЦІЯ В ЖЕНЕВІ.

Женева, 16 серпня. — Сьогодні тут починається важлива і перша того роду в історії конференція для встановлення порядку поведінки і керівництва світової торгівлі. В конференції беруть участь представники 22 країн.

ВЕЛИКА РЕЛІГІЙНА ДЕМОНСТРАЦІЯ В НІМЕЧЧИНІ

Кельн, Німеччина, 16 серпня. — В цьому місті в західній Німеччині відбулася вчора імпозантна релігійна манІфестація, якої Німеччина вже давно не пам'ятає. МанІфестація відбулася з нагоди відкриття місцевої католицької катедри, що була пошкоджена під час війни та закрита від 1944 року. Катедру, шосту найбільшу з черги в світі, збудовано тично 700 років тому. В манІфестації взяло участь понад чверть мільйона людей, сім кардиналів, понад 40 єпископів та велика кількість духовенства.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВОЛЯ АБО СМЕРТЬ

Публична опінія нашої країни до глибини схвильована останніми подіями, зв'язаними з „вибором свободи" трьома дальшими совєтськими громадянами в цій країні та їх сензаційною втечою з-під юрисдикції совєтських консулярних властей в Ню Йорку. Маємо на думці совєтських учителів Оксану Косенкіну, Михайла Самаріна і його жінку та двоє дітей.

Сім'я Самаріних мала більше щастя, бо їм пощастило втекти і відразу одержати охорону наших властей. Натомість Косенкіну вже після втечі схопив совєтський ґанґстер на пості та з офіціяльним титулом консуля, держав її кілька днів під замком і тільки щасливий нещасливий припадок врятував цю жертву з большевицьких пазурів. Кидаючись через вікно з третього поверху совєтського консуляту в Ню Йорку, Косенкіна зробила те, що від віків є найкращою прикметою людей, як їм доводиться вибирати волю, або смерть. Вона воліла смерть, ніж совєтську неволю і тільки сліпий припадок, іменно факт, що вона падаючи супинилася на телефонному дроті, врятував її від смерти. Американські лікарі докладають тепер усіх зусиль, щоби врятувати її, а американський уряд вже забезпечив її свободу.

Не маючи точних інформацій і тим самим підстави до тверджень, можна тільки здогадуватися, що Косенкіна є українкою, бо імені Оксана немає серед росіянів..

Справа „волі, або смерти" Косенкіни виросла до міжнародної проблеми та набрала рішального значення не тільки для дальших урядових американсько-совєтських стосунків, але головно для розвитку американської публичної опінії у відношенні до Совєтів. Цій справі віддає найбільшу увагу американська щоденна преса і в неї вмішані теж найвищі державні власті. І власне ці факти найбільш інтересні для українців, а не сама подія, як така. „Воля, або смерть" Косенкіна є тільки краплею в морі в порівнанні з такими випадками між ними досі. „Воля, або смерть" — це ж заголовок на книзі історії України, а в останніх часах це доля кожного з чотирьох десятків мільйонів українців.

Американська публична опінія не мала потреби дожидати аж на цей клясичний випадок „волі, або смерти" совєтського громадянина на самій же американській землі. Це ж на американських очах підрізували собі жили, вішались, стрілялись, кидались під колеса потягів і самих же американських танків та автомашин сотні і тисячі українців, що їх силою, а часом і при американській допомозі ловили як диких звірів совєтські ґанґстери в західній Европі та „репатріювали" на заріз „на родіне". Сьогодні вже цей сам випадок совєтського злочину сплямив вільну американську землю. Цим разом ще зі совєтським громадянином, але він завтра готов вже повторитись теж з американцем, якщо наші власті не витягнуть з нього відповідної практичної науки, якої не вміли, чи не хотіли досі витягнути з історії України.

Американська свобода й американські закони загрожені сьогодні Москвою вже в самій Америці. Випадок Косенкіни переконує, що проблема „волі, або смерти" стоїть сьогодні в цілій ширині перед цілим світом, отже і перед Америкою. Від нашого розуміння цеї ділеми та від наших спільних зусиль залежатиме хто в цій ділемі переможе, воля чи смерть.

Шпигунське видовище

Від часу, як когресові комітети почали прилюдне переслухання свідків в справі розкритої совєтської шпигунської сітки в нашій країні, ми маємо видовище, якого справді світ не бачив. Перед конгресовою комісією і перед публичною опінією пересувається довгий ряд людей з різними іменами і різними становищами, часом навіть дуже високими, яких підозрівається, що вони посередньо, чи безпосередньо, в такій чи іншій формі зраджували цю країну та доставляли вітальні інформації урядові чужої країни, який впродовж деякого часу був нашим союзником, але ніколи не був нашим приятелем.

Конгресові доходження є тільки публичним виявленням відомих вже відповідним властям фактів. Все це, що ми тепер довідуємося зі зізнань перед конгресовим комітетом, є не тільки відоме, але й провірене Федеральним Бюром Доходжень (ФБІ) і йому напевно теж відомі далеко більші і важливіші факти і в найменших подробицях. Теперішнє видовище перед конгресовим Комітетом є тільки традиційною підготовкою до конституційного переведення відповідного законодавства, що охороняло б країну та громадян перед подібними злочинами в майбутньому.

Теперішні доходження є тільки слідством, а не засудом. Федеральна велика лава присяжних суддів інтересується справою на свій лад, ФБІ на свій, але все це зводиться до одного: наша країна на того роду евентуальність не була приготована і тому теж тепер цю підготовку надробляє від початку.

Проте, зізнання свідків і обвинувачених виявляють кілька без сумнівних і вітальних для цеї країни фактів. Вони переконують про найбільш нікчемне і вороже відношення до нашої країни уряду Совєтського Союзу тоді, як до цего не було жодної причини та як наш уряд був глухий на всі остороги своїх власних громадян і з воєнно-союзницького сантіменту відкрив, большевикам, сказати б, своє серце і свою кишеню. Совєтський уряд у відплату за це платив гроші і нагороджував орденами тих, хто в це відкрите серце впускали большевицьку отрую а з відкритої кишені тягнув все, що можна б використати проти її власника.

Ціла та злочинна шпигунська афера в нашій країні нерозривно зв'язана з комуністичною п'ятою колоною. Власне ці доморослі і зайшлі „ідейні" злочинці були гніздом і квочкою всіх шпигунів та авторами і виконавцями зради з наказу свого майстра в Кремлі. Проте, шпигунська афера є тільки малим фрагментом цілого комплексу злочинів, поповнених комуністичною п'ятою колоною за весь час. При цьому вона не тільки користала з охорони і всіх благ нашої конституції і законів, але й всіляко їх надуживала проти них самих.

Теперішнє шпигунське і комуністично-п'ятиколонне видовище цілком нагадує ті перші століття росту і розвитку нашої країни, коли піонірам праці, ладу і творчості доводилося зводити безупинну боротьбу проти банд горлорізів і злочинців. Чиж би історія „Дикого Заходу" минулих століть мала знову повторитися для нашої країни в світовому маштабі? Шпигунське видовище у Вашинґтові та події в Европі і на інших контінентах переконують, що Америці справді доведеться цю історію повторити. Це дає теж надію, що після того вже справді раз і на завжди та в цілому світі запанує лад і правопорядок, свобода і творчий труд, як запанували на тих територіях, де колись були бандити. Це може статися тільки тоді, якщо з цим новітнім політичним бандитизмом ми зробимо порядок в нашій власній країні і того домагається наша публична опінія від нашого уряду у зв'язку з комуністично - шпигунським видовищем. Треба сподіватися, що ця публична опінія не буде заведена, для добра, не тільки самої Америки, але й зв'язаного з нею єдиними і найкращими своїми надіями цілого світу.

Воєнні злочини відповідальні за тиранію

Що було причиною заведення тиранії в Німеччині? — Погорда і легковаження законів — оце питання й відповідь, які насуваються з нагоди викінчування міжнародного суду над воєнними німецькими злочинцями в Нюрнбергу. Спостерігачі й кореспонденти, які були приявними на процесі кажуть, що таке саме легковаження й погорду до законів слідне й між комуністами і з цього витягають відповідні висновки.

В першу чергу вони розбирають питання, чи вислід нюрнберського процесу матиме який вплив на розвиток міжнародного права; в другу чергу запитують, який наслідок буде мати присуд міжнародного суду на самих німців?

Міжнародний трибунал для суджения німецьких воєнних злочинців покликано до життя на нараді чотирьох великих держав в Лондоні перед трьома роками. Призадумуючися над причинами німецької тиранії в тому часі, написав лондонський „Таймс" таку знаменну думку:

„Найбільша тиранія має малесенькі початки. Через недогляд минулих промахів; внаслідок злегковаження допитів; з причини висмівання зажалень на безкарність за нанесені пакости людьми, що мають силу: чере легкодушне трактування неточности у виконанні закону — з оцього повстають з бігом часу тиранські звички, в яких мудрі люди добачують нещастя на майбутність і проти яких вони надармо ведуть опір".

До такого висновку прийшли теж судді, які переводять судові процеси над націстами й японськими воєнними злочинцями. Тому судді стараються не легковажити ніякого проступку, на який лише вдасться найти відповідний доказ. Коли буде переглянений ввесь призбираний матеріял, тоді можна буде приступити до складення міжнародного кодексу воєнного права, який стане підставою для осуджуваня всякого збройного конфлікту.

Та тут надія на можливість точного устійнення вини може завести. Це тому, що в осуді націстівських злочинів беруть участь теж і Совєти, а вони впродовж трьох років нюрнберзького поступування самі допускаються злочинів, за яких судять націстів. Та заки прийдемо до ствердження большевицьких проступників, треба приглянутися в чому полягали націстівські злочини, устійнені міжнародним трибуналом. Ці злочини лише в одній ділянці, тобто в усуванні „небажаних елементів" — а це жидів, циґанів і політичних противників — виказують цілий мільйон людей вбитих державною поліцією безпеки.

Оце усування „небажаних елементів" не є здогадне, а устійнене документами. Націсти, у своєму бажанні переводити все основно, зладили списки помордованих „небажаних елементів" у 60 примірниках, з котрих 56 дісталися до рук трибуналу.

Крім того в руки трибуналу попали різні інструкції, які видавав д-р Йосиф Ґебельс суддям як їм поступати з небажаними елементами. Перша інструкція дає загальні вказівки, де сказано, що „у воєнні часи не важливе, чи присуд суду є справедливий, чи ні, а важливе те, чи він осягає свою ціль". При цім Ґебельс дає ще такі „науки" суддям: „не треба дбати про те, щоб суддя був переконаний про вину людини, а про те, щоб суддя себе самого переконав, що людину треба усунути зі світа, як шкідника".

Та навіть ці вказівки Ґебельса показалися невистачальні для націстівського режіму й коли Гітлер перейняв повну владу, він проголосив, що він вважає себе за відповідального за долю німецької нації й тому він теж є верховним суддею німецького народу. Коли Гітлерові вдалося дістати на те одобрення парляменту, він з місця заатакував правовість судів, поусував провінціональних міністрів судівництва і зцентралізував увесь вимір справедливости в своїх руках. Вже в червні 1935 р. парлямент ухвалив закон, що проступок чи злочин не мусить бути означений, а вистачить знайти подібний випадок в минулому, щоб на його підставі видати присуд в новому випадкові — без огляду на це, чи попередній присуд був справедливий, чи ні.

З часом Гітлерові видалося й цього замало і підчас окупування чужинних територій появилися розпорядки, які називано „ніч і мряка" („Нахт унд Небель"), а в них були вказівки, як поводитися на територіях, де місцеве — головно українське — населення ставило опір німецькій владі. Тоді то появилася засада, що не йде про покарання винних, а просто про поширення терору, щоб населення східних земель вибило собі з голови можливість всякого опору німецькій владі. Серед того дійшло аж до такого безглуздя, що не вільно було ставити оборонця. Коли проти цього поставилися німецькі правничі кола, то в 1944 р. Гітлер скасував всякі суди, а зробив присуди залежними від волі звісної терористичної поліційної організації — Ґештапо.

Міжнародний суд у Нюрнбергу відкрив ці методи одну за одною, доки не відтворив повної картини німецького „законодавства" чи радше беззаконня. Щойно тоді треба було приступити до осуджування винуватців і до їх покарання.

При переводженні доказів не доставало важного чинника: не було в живих головних винуватців, які видавали розпорядки, отже не було Гітлера, Франка (губернатора Польщі з воєнних часів) і Богле, який командував пятими колонами. Саме тому, що вони не могли бути на суді, винуватці могли покликатися на накази згори, а це мимохіть облекшувало їхню вину.

Ще й інший чинник перешкаджав повному вимірові справедливости, а саме, що між державами, які судили воєнних злочинців, були заступлені Совєти, про яких ввесь світ знає, що вони такі ж винуватці в ламанні усіх засад права, як і націсти. Не зважаючи на те, майже всі головні німецькі спричинники воєнних безправств дістали присуд смерти, який негайно виконано.

Оце виконання присуду, як думають знавці міжнародного права, буде відстрашаючим чинником для кожного тирана починати наїзди на чужі землі і повторювати воєнні злочини.

Коли йде про вплив присуду в нюрнберзькім процесі на німецький загал, то німці в більшості зрозуміли, про що йде справа.. Вони вже не вважають тепер Гітлера за героя й мученика, як це було давніше, але починають розуміти що Гітлер у своїй тиранії зрадив німецький нарід і поломив основні засади міжнародної моралі, за які повинна стрінути винуватців належна кара.

Єдиним німецьким закидом проти такого наставлення є факт, що у видаванні присуду брали участь росіяни й тому так важко переконати всіх німців про справедливість вироку. На це йде аргумент, що злочин не минеться нікому, отже колись прийде черга і на кліку з Кремля.

УКРАЇНСЬКІ КОЛГОСПНИКИ НЕ ВИКОНУЮТЬ ПРИРЕЧЕНЬ

„Правда" з 28. 5. писала: „Робітники сільского господарства України, Вороніжської й Курської областей перебрали на себе великі зобв'язання дотично збільшення врожайности цукрового буряка. Але це ще не дає права заплющувати очі на те, що в поодиноких областях плекання засіву організовано зле. На плантаціях багато буряну і боротьбу з шкідниками ведеться незадовільно. До таких областей належать передусім Курська, Полтавська, Київська й Кіровградська". Також на недавньому пленумі ЦК КП(б)У стверджувано недостатній догляд за посівами, погану організацію боротьби з довгоносиком, відставання у виконанні засіву ярових культур (Вінницька, Сумська, Кам'янець-Подільська і Дніпропетровська області), а навіть те, що колгоспники сіяли руками (очевидно сівалки були непридатні). Злегковажено засів трави. Напр., Чернигівська область виконала плян лише на 25%, Сумська на 28,3%, Одеська на 50% і т.п. Панує недогляд у годівлі тварин, колгоспники розбазарюють поросята.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ІВАН КРАВЧЕНКО. Авторські права застережені.

ЧОРНИЙ ВОРОН

(ПРАВДА ПРО СССР)

Всім мученикам і незчисленним жертвам комунізму — присвячую.
Автор.

17)

Селянин (придурюючись і здивовано): — Які гроші? Хіба я кому винний-...

Комітет. (теж здивовано і глузуючи): — А ви що, забули? А 1000 карбованців зиску, забули?

Селянин (благально): — Та, люди добрі, та ви люди? Та де я вам візьму стільки грошей?

Комітет.: — Беріть, де хочете, а нам щоб за 24 годин принесли 1000 карбованців. Коли не принесете в цей термін, то сушіть сухарі... Зрозуміли?

Приголомшений селянин повернувся і пішов з комітету, навіть не попрощавшись, а сам того не помітив, як страшенно він гримнув дверима. Гримнув так, що комітетчики аж повскакували і зблідли, порахувавши, що той селянин жбурнув в комітет бомбу.

Йде селянин додому, низько схиливши голову в глибокій задумі. Іде, і нікого і нічого попереду себе не бачить і не чує.

Дома, так щоб і „стіни" не чули, лає, як тільки може, і комітет і всю „робітничо-селянську владу", клене і проклинає того, хто в мавзолеї лежить набальзамований і того — його учня, що ще не лежить набальзамований.

Не їсть, не спить, перевертається з боку на бік і всю ніч клене і проклинає, а вранці встає і... несе гроші.

Зайшов в комітет, не привітався, поклав мовчки гроші на стіл, одержав поквітування, повернувсь і пішов геть з комітету, не сказавши жодного слова. Тільки що зайшов в свою хату і навіть не встиг скинути шапку, як прибігає слідом за ним післанець від комітету і каже, що його знову кличуть в комітет.

Він приходить в комітет:

Він (сердито): — Чого кликали?...

Вони (наче б то винувато, а разом і ехидно): — Та тут за вами ще „недоїмочка" є.

Він: — Яка недоїмочка? Ще що вигадаєте?...

Вони (вже грізно): — Ми тут не для того, щоб вигадувати. Не заплатив в свій час зиску, а за час „недоїмочка" виросла.

Він: — А скільки тієї „недоїмочки"?

Вони: — 2000 карбованців.

Він: — Та, що ви жартуєте?

Вони: — Тут тобі не театр, а робітничо-селянський комітет. Щоб завтра до обіду гроші були внесені в касу комітету. Як що не внесеш, то жалкуй сам на себе...

Він: — Ідіть! Ідіть хоч в цей же час і забирайте моє майно. Подавіться ним. Почекайте — почекайте. Прийде на вас погибель. Грабіжники, — це слово він кинув їм вже з дверей, якими він, знову зі всієї сили гримнув.

Прийшов до дому темніший від ночі. На запитання жінки, що сталось? — тільки рукою махнув.

На другий день кличуть знову Петра до комітету.

— Будеш платити?, — питають.

— Вішайте, стріляйте, ріжте, катуйте, а я віддав все, що мав.

— Добре. Тиміш, відведи його до тих, що вже там є — наказує комітет озброному рушницею Тимошеві, — найбільшому зірвиголові, а наразі — комсомольцеві. Він вивів Петра на двір, підвів його до дерев'яної буди, в якій раніш відгодував господар свиней, виштовхнув Петра в середину і замкнув за ним двері.

В буді, де недавно були свині, було досить бруду неприбраного, але там скоцюрбившись сиділо вже 8 душ, досить поважних селян, поміж ними одна жінка-вдова. Всі вони були заарештовані і для глузду посаджені в буду. А комсомольці, під спільний регіт комітетчиків, по черзі вилізали на буду і прямо на голови в'язням відправляли свої природні потреби.

Коли вже всі відправили свою потребу, тоді почали камінням бомбити буду. Потім по черзі виводили по одному в'язневі, заводили до стайні і підвішували ланцюгами до стелі, вимагаючи гроші за те, що знімуть. Припиняли це катування тоді, коли людина була непритомною.

Через пару днів вранці в'язнів, виснажених знущанням та катуванням відпустили додому, а в день бригада комітетчиків, озброєних військовими і мисливськими рушницями, (ця бригада складалась приблизно з 15 осіб і називалась „Червона мітла"), заїжджали двома-трьома санками в двір, до того селянина, котрого за постановою належало зліквідувати як „клясу" і починалась жахлива селянська трагедія..., трагедія мужчин, жінок, дітей, старих і немовлят. Занадто важко навіть уявити собі почування та повну трагедію того селянина, в двір котрого завітала „Червона мітла",

Галас, ридання, благання, істерика, непритомність, цілування чобіт у членів „Червоної мітли", все це було даремно. Вони були такі ж невблаганні, як і ті геніяльні кати з Кремля.

Взимку, в хуртовину, в лютий мороз, вимітає „Червона мітла" хворих, старих, сліпих, калік, дітей, немовлят і дорослих, напів голих і без кавалка хліба, вимітає на вулицю, просто в сніг.

Все населення попереджено, що коли хто-небудь з населення прийме будь-кого зі зліквідованих до себе в хату, хоч на хвилину, або дасть хоч кавалок хліба, той буде також зліквідований, як „клас", а щойно зліквідовані вже посиніли на морозі від холоду і сліз. І ось якась наче б то „сердобольна" хворостина з тої „Червоної мітли", начеб то непомітно від своєї співбанди, підійшла до голови родини й шепнула, що там десь на другому кінці села, стоїть вже вільна хата Якима Крішнера (члена „Червоної мітли"), котрий вчора перебрався в хату зліквідованого В. С., отже хату Якима можна зайняти. (Далі буде).

Партійні конвенції в американській історії

В зв'язку з недавно відбутими партійними конвенціями, на яких було вибрано кандидатів на Президента — що буває раз на чотири роки, варто пригадати як з'явився цей спосіб номінації кандидатів на Президента та віце-президента Злучених Держав та яку ролю грали конвенції в політичнім житті країни.

Творці Конституції вписали до неї, що Президента мають вибирати представники стейтів — електори. Тих виборців має бути, згідно з Конституцією, від кождого стейту стільки скільки дотичний стейт має сенаторів і конгресменів разом. Виборці мали зібратися в своїх стейтах і кождий голосував за двох кандидатів. Якщо ніхто з кандидатів не дістав потрібної більшости, Палата Представників мала вибирати кандидатів з п'яти осіб, які дістали найбільше голосів. В часі, коли була писана Конституція, цей спосіб був цілком практичним, бо хоч були різні політичні течії, проте не було ще організованих політичних партій.

Перші президентські вибори 1789 та 1792 років відбулися по тій системі. Не було номінацій, бо Джордж Вашингтон був вибраний одноголосно. У виборах 1796 року брали активну участь вже дві політичні партії — федералістів (що були при владі) та республиканська партія (не має нічого спільного з сучасною республиканською партією). У виборах в роках між 1800 та 1824 номінації кандидатів на Президента відбувалися на конгресових зборах — кокусах. На тих кокусах, в столиці, брали участь сенатори і конгресмени дотичної партії. Хоч рішення тих кокусів не були зобов'язуючими для президентських електорів, проте на практиці вони йшли за ними. З упадком партії федералістів та непорозуміннями в республиканській партії з одного боку, та зі зростом демократичних сил в новопринятих стейтах, передвиборчі, конгресові кокуси занепали.

В 1828 році номінації відбувалися різними способами: на законодавчих стейтових зборах, на масових вічах, через пресу та загальним рішенням членів партії. Поширення демократії по цілій країні почало проявлятися і в політичнім житті. На 1832 рік всі стейти, за виключенням Південної Каролайни, дозволили громадянам голосувати безпосередньо на президентських електорів, щоб не віддавати цеї важної справи в руки законодавчих стейтових зборів. Право голосування поширювалося на все ширше коло громадян. Чимало маєткових та податкових обмежень при голосуванню усунено. Це збільшило число голосуючих. Дістали право голосу дрібні хлібороби, ремісники, мійські робітники та інші.

З перемогою Ендрю Джексона року 1828 та початком „доби пересічної людини" система номінації кандидатів на Президента прибрала таких форм, які існують на сьогодня. Партії скликають представників своїх місцевих і стейтових організацій на конвенції, де вибирають кандидатів на президента. Кількість делегатів встановлюється залежно від розміру стейту. В цей спосіб були вибрані кандидати на Президента року 1832.

В наступних роках зявилися так звані партійні платформи, в яких партії оголошували свої принципи та програму. Таким способом усувалися попередні таємні програми. На 1840 рік партійні конвенції переводилися вже на основах більш-менш таких самих як і тепер. Але, як тоді, так і тепер, керують ними головно особи, що стоять при владі та професійні політики, за виключенням деяких „третіх", чи меншинових партій. На загал, делегатів вважають елітою дотичних партій.

В часі кожних президентських виборів, американці сперечаються чи встановлений спосіб наміченя кандидатів на Президента дійсно виявляє волю народу і чи не час його замінити іншим способом. Незалежно від погляду на ту справу, одне треба признати — остаточне рішення виносить нарід. Хоч в день виборів люди дають свої голоси за електорів (згідно з Конституцією), але електори, звичайно, морально зобов'язані голосувати за кандидатів тої партії, яка їх вибрала. Тільки один раз — у виборах 1820 року, — стався випадок недотримання того морального зобов'язання.

Загальна Рада.

З'їзд Українських Професіоналістів

Після довшої підготовки, переписки та нарад з урядом і членами Товариства Українських Професіоналістів рішено остаточно скликати його з'їзд до міста Акрон, Огайо, на неділю, 5-го вересня. В цьому самому часі там буде відбуватися річна конвенція Ліги Української Молоді Північної Америки.

Товариство Українських Професіоналістів має всі передумови і можливості існування та розвитку. Його сили зростають швидкими темпами. Кожного року чимало нашої молоді закінчує свої студії та заповнює ряди українських професіоналістів. В самому Дітройті їх вже нараховується біля сотні. Чималу їх скількість можна нарахувати теж в інших містах, як Ню Йорку, Филаделфії, Питсбургу, Клівленді, Шикаґо та інших більших українських осередках. Велика кількість українських професіоналістів живе теж в Канаді. Тільки з оголошень в українській пресі їх можна нарахувати добру сотню.

Товариство Українських Націоналістів статутово веде свою працю в Злучених Державах і Канаді. Хочеться вірити, що з такої великої кількости людей найдеться відповідна група активних, що схоче перебрати на себе тягар цеї важливої праці в майбутньому, в потребі оперти її на нових організаційних формах. Бо не має сумніву, що власне того роду організація українських професіоналістів на американському континенті могла б сьогодні заповнити важливу прогалину в нашому організованому громадському житті та відіграти в ньому важливу ролю.

В тій цілі і з такими міркуваннями скликається з'їзд членів Т-ва на 5-го вересня в Акрон, запрошуючи до нього всіх українських професіоналістів зі Злучених Держав і з Канади. До участи в з'їзді зокрема запрошується професіоналістів — нових імігрантів, що їх Т-во радо прийме в свої ряди та обміняється з ними своїми думками і досвідами.

З'їзд, як згадано, відбудеться в Акрон під час конвенції Ліги Молоді і з того буде подвійна користь. Програма, час і місце з'їзду Професіоналістів подумані і узгіднені так, щоби в нічому не перешкодити нарадам конвенції Молоді.

Програма нарад Професіоналістів така:

1. в Год. 12 в полудне: спільний обід, реєстрація членів.
2. Відкриття З'їзду — адв. О. Чорновський, предсідник Т-ва.
3. Відчитання протоколу з попередньої сесії — д-р А. Т. Кібзей, секретар.
4. Привіти (від професіоналістів — нових імігрантів зложить д-р Р. Осінчук; від Ліги Молоді — Данило Слободян, та інші).
5. Будучність Т-ва Українських Професіоналістів — слово заберуть адв. Чорновський, д-р Осінчук та інші.
6. Дискусія, пляни праці, резолюції.
7. Вибір нового Уряду Т-ва.
8. "Mental Hygiene" — доклад д-ра А. Т. Кібзея.
9. Закінчення.

Наради Професіоналістів відбудуться в тому самому приміщенні, що й конвенція Молоді, іменно, в готелі Mayflower. Кімнати в готелю можна замовляти безпосердньо, або черз Miss G. Zepko, 1369 Brown St., Akron 1, Ohio. Хто бажав би брати участь в конвенції Молоді та бути на всіх її імпрезах, той повинен завчасу зголосити це до панни Ґ. Зепко та переслати $12.50 на покриття коштів.

Повідомляється заінтересованих, що це є останній заклик до участи в З'їзді Т-ва Українських Професіоналістів. Окремих запрошень і повідомлень про це не будеться розсилати з огляду на недостачу точних адрес. За всіми інформаціями в цій справі прохається звертати на адресу: Dr. A. T. Kibzey, 4651 Borden Ave., Detroit 10, Mich.

Д-р А. Т. Кібзей.

ДОМАГАЮТЬСЯ ЗАЛІЗНИЦІ З КАНАДИ ДО АЛАСКИ.

Вашингтон. — Сенатор Ворен Ґ. Маґнусон з стейту Вашингтон, вийшов з домаганням до секретаря оборони Джеймса Форестала, щоб він порозумівся з канадським міністром оборони, Бруком Клакстоном, в справі побудови залізниці з Принс Джордж, у канадській провінції Бритиш Коломбії, до міста Фербенкс, на Аласці. На його думку така залізниця буде важним чинником в обороні і розвитку Аляски. Сенат одобрив був під час недавної сесії конгресу резолюцію в цій справі й уповажнив уряд вести переговори в цій справі з Канадою.

МАДЯРСЬКА ПРИКОРДОННА СТОРОЖА САМА ВТІКАЄ ЗА КОРДОН.

Відень, 13. серпня. (АП). — З британських джерел сьогодні повідомили, що ціла сотня мадярської прикордонної поліції сама втікла за кордон в британську зону Австрії. Втікло 130 сторожів разом зі своїми родинами, прохаючи примістити їх в таборах скитальників. За причину втечі вони подали своє протикомуністичне наставлення та комуністичний терор в їх країні.

СОВЄТИ КАЖУТЬ, ЩО НЕ БОЯТЬСЯ АТОМУ.

Москва, 16 серпня. — „Красная Звезда", орган совєтської армії, надрукувала статтю, в якій намагається переконати, що американські „казки" про перевагу атомової зброї є так само без значення, як була німецька теорія про „бліц кріґ".

ОБОВЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ, БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

ЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАСЛОНОЮ

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Як їх подають совєтські джерела).

КОЛГОСПНА „ВОЛЯ"

„Ізвестія" з 11. 6. закликають „зміцняти дисципліну праці в колгоспах" і м.ін. пишуть: „Боротьба за міцну робочу дисципліну в колгоспах є одним з найголовніших завдань місцевих совєтських і партійних організацій в ділянці керівництва сільським господарством. Совєтські й партійні організації повинні втримувати тверду, залізну дисципліну праці в колгоспах. На райісполкоми накладено обов'язок систематично перевіряти участь колгоспників у громадськім виробництві, виконання ними устійненого законом мінімуму днів праці та переводити заходи, передбачені реґуляміном сільсько - господарської артілі для боротьби з неробством. На жаль, ці заходи не завжди вживається, навіть коли вони необхідні. Хлібороби України (ось, у чім справа!—Ред.) заявили у листі до т. Сталіна: Упертих нероб і гультаїв, порушників колгоспного ладу будемо гостро критикувати, а коли й це не поможе, будемо застосовувати до них з цілою суворістю організаційні заходи, передбачені правильником сільсько-господарської артілі..."

Цей уступ з „Ізвестій" якнайкраще свідчить про те, що весь колгоспний лад вдержується на Україні тільки заходами большевицького поліційного терору і постійно, вже ось біля 20 років, зустрічається з пасивним спротивом селян.

МОСКВА „ДБАЄ" ПРО УКРАЇНСЬКИХ ВТІКАЧІВ

Нещодавно відчитано в київській радіовисильні огляд змісту 5-го числа „Сучасне й майбутнє", органу об'єднаних в Союззі „українських" письменників. Вміщено там і статтю якогось Войтенка, який намагається „з'ясувати", чому українські втікачі не хочуть вертатись на „батьківщину". Він звертає увагу на те, що на заході поневіряються ще до 900,000 осіб, які походять з країн „демократії". України, Білорусі та інших. Про 12,000 словаків та чехів, що висмикнулись з московського ярма по совєтизації ЧСР, він чомусь не згадує. Стаття його, як і всі писання цього роду, повна лайок і наклепів на всіх, що уможливлюють існування втікачам поза межами московського панування, підтримуючи їх морально і фізично. Отже поливається брудом ІРО, окупаційні влади, управу таборів, не забуваючи звичайно й українських націоналістів. Владам закидається, що вони „не поспішають звільняти втікачів з таборів, не дозволяють їм вертатися додому, поводяться з ними гірше ніж з военно-полоненими", і т.і. Не згадується звичайно про те, що багато втікачів мешкає поза таборами, але всеж „додому" також не повертаються. Гірко скаржиться послушний малорос на те, що таборова влада не подає навіть адрес втікачів та не дає їм наслідком цього змоги вишукати та зліквідувати їх рідних під владою Москви. Він не може собі уявити, що в таборах втікачів інший лад як в совєтських концентраційних таборах примусової праці, тому й запевняє, що втікачам заборонено слухати совєтські радіовисильні, а навіть... заборонено розмовляти московською мовою. Відвідувати табори втікачів представникам совєтської влади очевидно не заборонено, бо, як скаржиться гірко малорос Войтенко, зустрічають ці відвідувачі завжди „лише банди німецько-українських націоналістів, яким віддано всі функції в таборах...", вони ж „приховують правду про радянську Україну та лякають втікачів, що вони зазнають переслідувань, коли вернуться додому". Кінчить запевненням, що всі втікачі вернуться до батьківщини, але забуває додати, що станеться це тоді, коли Україну буде визволена з московського ярма. — (Промінь).

ГОЛОВНИЙ УРЯД У. Н. СОЮЗУ

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ:

ГОЛОВНИЙ ПРЕДСІДНИК:
МИКОЛА МУРАШКО,
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ЗАСТУПНИК ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА:
ГРИГОРІЙ ГЕРМАН,
9 E. Jackson St.. Wilkes-Barre, Pa.

ЗАСТУПНИЦЯ ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА:
МАРІЯ МАЛЕВИЧ,
230 E. Agnew Ave., Pittsburgh 10, Pa.

ГОЛОВНИЙ СЕКРЕТАР:
ДМИТРО ГАЛИЧИН.
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ГОЛОВНИЙ КАСІЄР:
РОМАН СЛОБОДЯН.
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:

ДМИТРО КАПІТУЛА,
33 S. Hancock St., McAdoo, Pa.
ВОЛОДИМИР ГІРНЯК
1 Craik Ave., Kingsway, Toronto 9, Ont., Canada
Д-р АМВРОСІЙ Т. КІБЗЕЙ,
4651 Braden Ave., Detroit 10, Mich.
ІВАН В. ІВАНЧУК
8930 Manor, Detroit 4, Mich.
СТЕПАН КУРОПАСЬ,
2930 N. Montclaire St., Chicago, Ill.

ГОЛОВНІ РАДНІ:

ПАВЛО ДУДА
1535 Benjamin Ave., Windsor, Ont., Canada.
СТЕФАН СЛОБОДЯН,
4323 N. 16th St., Philadelphia, Pa.
ІВАН РОМАНИШИН,
15 — 38th St., Irvington, N. J.
ТАРАС ШПІКУЛА,
5466 W. Haddon Ave., Chicago, Ill.
ВОЛОДИМИР ДІДИК,
6711 Rutland Ave., Detroit, Mich.
ҐЕНОВЕФА ЗЕПКО,
1369 Brown St., Akron, O.
МИКОЛА ДАВИСКИБА,
41 Rosewood St., , Mattapan, Mass.
ІВАН КОКОЛЬСЬКИЙ
23 Fairlawn Ave., P. O. Box 467 Woonsocket, R. I.
ДМИТРО ШМАҐАЛА,
4037 Riveredge Rd., Cleveland, Ohio
ОЛЕНА ШТОҐРИН
4753 N. Hutchinson St., Phila 41, Pa.
ПЕТРО КУЧМА
95 East 7th St., New York 3, N. Y.

Головна канцелярія У. Н. Союзу знаходиться у власнім домі під числом 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Почтова адреса У. Н. Союзу: P. O. Box 76, Jersey City 3, N. J.
Telephone: BErgen 4-1016.

АВІТАМІНОЗ

(З повісті „Вірність").

В довгих коридорах інститутської клініки зійшлися.

Петро йшов по східцях. Під руками — якісь книжки, зошити. Його колись білий халат посірів від пилу.

Студенти вже зібралися в кінці коридору, чекаючи професора. Петро привітався. В гурті тільки й розмов, що про їжу — не дарма ж кажуть, що голодній кумі хліб на умі. — Але ось хтось гукнув:

Професор іде!

Метушня с е р е д студентів збільшилась, а потім раптом затихла. Для студентів професор — майже те саме, що генерал для бійців. Отже, поставали всі струнко, притихли — чекають.

З палати справді вийшов професор Губергріц із асистентами. Ідуть повільно, поважно; професор тримається гордо, як і завжди. Асистенти перед ним запобігливо відчиняють двері. На ньому довгий, білий халат. Лиса голова. Студенти кажуть: „Професорові Губергріцові Бог лоба за розум додав..." Він підсліпуватий, носить окуляри в золотому обрямленні, і зараз тримає їх на лобі. На переніссі його м'ясистого, горбатого носа від окулярів — постійна синенька риска. Вуха в нього великі, наперед витягнені, але то вже, треба думати, не від окулярів, не придбане, а — природнє. По повних щоках — тонесенька мережка червоних жилок, великі очі попідпливали товщем.

Соняшне проміння уперто протинало давно немиті шибки вікон клінічної лікарні медичного інституту і косо спадало на ліжка хворих. В осяйних стовпах його грали метелиці-часточки пилу.

На облізлих, білих ліжках майже всюди лежало по двоє хворих. В одних були висхлі до кісток руки й ноги, над запалими животами тяжко підіймалися груди, гостро виступали ребра, очі були каламутні, дихання прискорене, інші, знову, були страшно розпухлі, що й очей не видно — непорушними колодами лежали, чекаючи приреченого кінця.

Студенти розмовляли між собою пошепки, майже нечутно, раз-у-раз оглядаючись на вмираючого хворого. Він стогнав, важко дихав, дер на собі білизну і безнадійно благав:

— Хліба... хліба!..

Проходячи повз його ліжко, професор кинув свій тупий, байдужий погляд спід окулярів, махнув рукою в бік умираючого і, не зупиняючись, авторитетно й переконливо вимовив:

— Від авітамінозу...

В ту ж мить з юрби студентів вихопився голос Петра:

— Товаришу професоре, а може то — від голоду? Людина ж хліба просить...

Для професора наче бомба вибухла в тихий, ясний день:

— Что-о-о!? — аж підскочив, люто заревівши, він.

Зупинився, обернувся обличчям до гурту студентів, зсунув з лоба знов на перенісся свої великі окуляри, обличчя його від злости почервоніло, а розлючений погляд блукав серед студентів, що завмерли в мовчазному чеканні й перелякано дивились на професора. В нього раптово на обличчі виступили дрібненькі краплинки поту. Він жовтими, золотими зубами прикусив нижню губи. І, нарешті, погляд його зупинився на Петрові, що стояв поруч ліжка й тримався однією рукою за ліжко хворого. У Петра було бліде, виснажене, з загостреними рисами обличчя; поляд метав гарячі іскри.

Якусь мить професор спостерігав Петра, потім раптом розкрив рота, слина пирскнула йому через губи, як у голодного звіря перед здобиччю і закричав на всю клініку, не відриваючи впертого погляду від Петра:

— В нашей цветущей стране соціалізма голода не било, нет и не будет! А данний случай смерті, который ви відіте перед собой, произошел от авітаміноза! А вам, політіческі слепому студенду, не место в моей клініке. І я пріказиваю убраться сейчас вон!

Губергріц підвів руку і показав на Петра.

В притихлій палаті тяжко конали живі ще мерці. Мовчазні суденти з усіх боків з жалем дивились на Петра, що непохитно стояв перед професором. Його погляд, повний жалю, перехрестився з поглядом ненависти професора, як дві гострі шаблі, і потім упав на мерця, що порушив цю настороженy тишу. Далі Петро повільно обернувся і пішов до дверей, не відриваючи очей від нещасної чергової жертви, що непорушно вже витяглась на ліжку.

То був селянин. Розпухле обличчя йому поросло сивою щетиною. З широко розкритих повік байдуже вже на цей світ дивились мертві, каламутні очі. Здавалося, що він спокійно дивиться на професора. З порожнечі рота блищала неушкоджена емаль зубів.

А тепле соняшне проміння падало на захололе обличчя й сушило сльози. Товсті, мов стовпи, руки й ноги порепались; з ран текла прозора рідина, стікаючи м а л е н ь к и м и струмками на брудні простирала, і плями розпливалися чимраз далі й ширше.

Петро на мить зупинився біля мерця. Клапті порваної одежі лежали навколо нього, а чорне покривало ліжка упало на підлогу й лежало, збите, мов тінь мерця.

Доходячи до дверей, Петро ледве-ледве чув невиразну мову професора, що далі читав лекцію голодним студентам про авітаміноз.

У Петра прискорено билося серце. Кожен крик умираючих шматував його душу і довго-довго дзвенів у вухах. До самих дверей проводили Петра сотні очей його товаришів. Двері повільно відчинились під кволим тиском Петрової руки, скрипнувши жалібно, повільно зачинились; і Петрова постать зникла за жовтим парканом клініки. Петро Хмара.

*) Авітаміноз — захворювання, викликане недостачою вітамінів у орґанізмі.

ВЗАЄМНИЙ ПОДИВ. — Брус Гарлан з стейту Огайо, який став переможцем під час Олімпійських змагань у Лондоні в скаканні в воду з підскочної дошки, складає побажання Вики Дрейвс з Лос Анджелес, після того як вона віднесла таку ж перемогу між змаганнями жінок. Обоє переможці збільшили показне число перемог між американцями.

ЩО ВИ ЗРОБИЛИ ДОТЕПЕР, щоб помогти українській справі в сьогоднішньому неспокійному світі?

Передплатіть

„УКРАЇНСЬКИЙ КВАРТАЛЬНИК"
"THE UKRAINIAN QUARTERLY"
50 CHURCH STREET, R. 252,
NEW YORK 7, N. Y.
(на рік $4.00)

— та —

„УКРАЇНСЬКИЙ БЮЛЕТЕНЬ"
"THE UKRAINIAN BULLETIN"
50 CHURCH STREET, R. 252,
NEW YORK 7, N. Y.
(на рік $2.00), що

виходять на англійській мові

Зробіть це негайно, бо в той спосіб поможете розвіяти баламутства ворожої пропаганди!

Подбайте також про те, щоб і Ваш приятель-американець поцікавився тими інтересними виданнями.

Радо приймаємо кольпортерів із всіх місцевостей. Охочих просимо чимскорше зголошуватися по повновласти Праця на 25%.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення **пошукувань родини і знайомих різних скитальників** було поміщене у „Свободі" **безплатно,** хай вишле таке оголошення впрост до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було **поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне,** то хай **разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове** оголошення, розміру 1 цаль в одній колюмні коштує $1.00.

Адм. „Свободи".

ЗМІНА НА ПОСТІ СОВЄТСЬКОГО ПОЛІТРУКА В АВСТРІЇ.

Відень, 16. серпня. (ЮП). — Совєтське агенство ТАСС повідомило про відставку совєтського політичного керівника в Австрії, Євгена Д. Кісільова, що був на цьому пості протягом трьох останніх років. На місце Кісільова іменований М. Копелов, його дотеперішній заступник. Кісільова відкликано на інший пост в міністерстві закордонних справ.

ДОБРИЙ ВИСЛІД ЖНИВ В ПОЛЬЩІ.

Варшава, 16-го серпня. — Польський міністер хліборобства, Ян Довб Коцюл, вчора заявив, що вислід цьогорічних жнив в Польщі є майже два рази більший, як порівнювати його з минулим роком. В попередньому році п о л ь с ь к і жнива в загальному виносили 4,000,000 тонн збіжжя.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БРОНКС, Н. Й. — Збори Тов. Любов, від. 298, відбудуться в суботу, 21. серпня, в год. 8. ввечір, в церковній галі, 1745 Вашинґтон Еве. В нашім Товаристві є Ліста Збірок ч. 691, на політичну акцію для допомоги визволенню України. Жертвуймо, хто скільки може. Ліста жертводавців буде вислана при кінці місяця сирпня; всі жертводавці будуть проголошені в „Свободі". — В. Морозович, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботуш 21. серпня, в годині 7. ввичір, під ч. 847 Н. Френклин ул. Просимо членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагоження. — С. Чорномаз, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 5, відбудуться в суботу, 21. серпня, в годині 7:30 ввечір, в гали У. Д. Гор. Клюбу, 31-14 — 30. Еве. Просимо всіх своїх членів і членниць прийти на збори, бо є деякі справи до полагодження. Просимо довгуючих членів вирівнати свої довги. Просимо всіх українців, котрі ще не є членами У. Н. Союзу, прийти і вписатися в члени. — За уряд: М. Ґалан, пр.; Г. Василґик, кас.; П. Барнич, секр.

ТАРЗАН, ч. 1906. А ті ключі були так потрібні!

Брязкіт ключів розбудив капітана з дрімоти.

Та заки він міг прийти до себе з похмілля, Неда швидко підняла їх і втекла.

Гідзел заплескав голосно на свого слугу і зажадав більше вина... „А деж моя дівчина?!" — закликав він.

„Я бачив, як дівчина входила до своєї кімнати, пане капітане!" — відповів йому його послушник. „Одначе, щоб дістати вина, мені треба твоїх ключів".